

תורתך שאלתי

אחת.
שאלתי
למדתי נענית ונהנית

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר
'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גיליון פרשת ויחי תשפ"ג

אָרוּר אֶפֶס כִּי עָז וְעִבְרָתֶם כִּי קִשְׁתָּה (מט, ז)

על מה יעקב קילל את שמעון ולוי?

מדרש אגדה: "שלא נטלו עצה מאביהם כשהלכו להרוג את שכם בן חמור".

חזקוני: לא היתה זו קללה, אלא ברכה, כאומר: יהי רצון שלא יצליחו באפם, כדי שלא ירגילו להיות רגזנים.

זְבוּלוֹן לְחוּף יַמִּים יִשְׁכֵּן... (מט, יג)

מדוע יעקב הקדים את ברכת זבולון לברכת יששכר, שהיה גדול ממנו?

מדרש רבא (צט, ט): "הרי זבולון קדם ליששכר, ולמה כן? אלא שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא ויששכר עוסק בתורה, וזבולון בא ומאכילו לפיכך קדמו".

מדרש אגדה: "מה ראה יעקב שבירך זבולון אחר יהודה, והלא יששכר יותר גדול ממנו, והוא היה ראוי לברך תחילה? אלא שצפה ברוח הקדש וראה בית המקדש שעתיד ליחרב, וראה סנהדרין שתעקר משבט של יהודה ולהיקבע בחלקו של זבולון".

בְּמַעְרָה אֲשֶׁר בְּשֵׂדֵה הַמְּכַפְּלָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מְמַרָא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם (מט, ל)

מדוע יעקב סיפר לבניו על קנין המערה?

אברבנאל: יעקב אמר להם שאם בני ישמעאל יערערו ויאמרו שמגיעה להם הנחלה מאברהם אביהם, יענו להם ששם קברו את יצחק ורבקה אשתו, יצחק הוחזק בה (ולא ישמעאל) וזרעו ירש.

מלבי"ם: שלא יהיה מי שיערער בטענה שאברהם קנה רק את המערה כדי לקבור בה באופן זמני את שרה.

וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הֲיֵה אֲבִידַי חֻלָּה (מח, א)

מי אמר ליוסף שאביו חולה?

פסיקתא זוטרנא: מנשה, שהיה משרת את אבינו יעקב.

רש"י: אפרים, שהיה רגיל לפני יעקב בתלמוד, וכשחלה יעקב בארץ גושן, הלך אפרים לאביו למצרים ואמר לו.

רד"ק: אחד מהאחים הלך למצרים להגיד זאת ליוסף.

אֲפָרִים וּמְנַשֶּׁה כְּרָאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן (מח, ה)

מדוע רק בני יוסף זכו למעמד כשבטים?

חזקוני: הואיל ויוסף נולד כבן בכור לרחל, שהיתה ראשית ועיקר מחשבתו, שהתחתן עם בת לבן. סיבה נוספת, לכבודה של רחל, כדי שתהיה יתירה בשבט אחד על כל אחת מנשותיו הפילגשים.

מֵתָה עָלַי רַחֵל... וְאֶקְבְּרָהָ שָׁם (מח, ז)

מדוע לא קבר אותה במערת המכפלה?

רמב"ן: משום שהתחתן עם לאה תחילה, שהיתה אשתו הראשונה. לא היה ראוי לקבור שם 2 נשים שהן אחיות.

וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֶתֶם מֵעִם בְּרָכָיו (מח, יב)

מה עשה יוסף ומדוע?

דעת זקנים מבעלי התוספות: מנשה ואפרים היו צמודים ליעקב, כשחיבקם ונישקם. יוסף רצה לסדרם, כדי שיניח ידו עליהם. לכן הוצרך להוציאם מברכיו ולהרחיקם מעט לשים אותם, אחד מצידו האחד, והאחר מצידו האחר.

אברבנאל: הם היו על ברכי יעקב. יוסף חשש שיהיו לו למשא כבד, וכדי שלא יתעייף הוציאם מברכיו והשתחוּו לאפיו ארצה, כאומר לאביו חן חן לך על כל מה שאמרת.

וַיִּכַּל יַעֲקֹב לַצִּוּוֹת אֶת בְּנָיו... (מט, לג)

מה ציווה את בניו לפני מותו?

מדרש שכל טוב: "ומה היא צוואה זו אשר ציווה להם בסוף? אלא מלמד שציווה לשמור דרכי הקב"ה ותורת הדעת".

וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל פְּנֵי אָבִיו וַיִּבְךְ עָלָיו וַיִּשָּׂק לוֹ (ג, א)

מדוע רק יוסף נפל על פני אביו, ולא אחיו?

מדרש שכל טוב: "והוא הדין לכל בני יעקב, אלא למה נאמר 'ויפל יוסף'? אלא לומר לך זה היא ההבטחה שהבטיח הקב"ה לאותו הצדיק, דכתיב 'יוסף ישית ידו על עיניך'".

הנצי"ב מוולוז'ין: משום שרק הוא עמד אתו ברגעי חייו האחרונים, כשיעקב דיבר עמו ביחידות, ומסר לו את סימני הגאולה, אותם העביר יוסף לשבטים, כשאמר להם: 'ואלהים פקד ופקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב'.

מהרי"ל דיסקין: הואיל ויוסף היה היחיד מבניו שלא נשא את מיטתו, כך ציווהו משום שהוא מלך.

וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל בֵּית פְּרַעֲהָ לְאָמֹר (ד, ז)

מדוע דיבר עם בית פרעה, ולא ביקש זאת מפרעה?

רש"י הירש: יוסף, על אף מעמדו הרם, הגיש את בקשתו לפרעה בדרכי עקיפין, משום שלא היה בטוח שבקשתו תתקבל, והעדיף לפנות בעקיפין. לבקשה באמצעות "צד שלישי" יש יתרון, ששני הצדדים יוכלו להתעלם מסירוב, או מתשובה שלילית אם תתקבל.

אָעֲלָה נָא וְאֶקְבְּרָה אֶת אָבִי וְאֲשׁוּבָה (ג, ה)

מדוע יוסף ביקש רשות מפרעה?

חזקוני: מאחר שפרעה מינה אותו להיות המביא והמוציא, העריך יוסף שיקשה בעיני פרעה שהוא יעזוב את הארץ, מחשש שמא יוסף ישאר בארץ כנען ובידו כל תוקף ולב עם ארץ מצרים.

משך חכמה: יוסף חשש שהמצרים יאמרו שהוא כפוי טובה ובוגד בעמו ובארצו, שהמליכוהו והעלו אותו לגדולה, והוא הולך לקבור את אביו בארץ כנען. על כך ביקש יוסף את רשות פרעה, ואמר 'אבי השפיעני... שמה תקברני', והדגיש שלא נשבע מעצמו.

עם 'תורתך שאלתי' אין יותר שאלות

- במהלך קריאת התורה עולות לך שאלות שונות על הפרשה?
- שואף להעשיר את השיח התורני סביב שולחן השבת?
- מעוניין להכין שיעורים על פרשיות התורה בקלות וביעילות?

מה השאלה...

ספרי 'תורתך שאלתי' מכילים אלפי שאלות לפי סדר פסוקי התורה. על כל שאלה מובאות בקצרה, בתמציתיות ובבהירות מרבית התשובות והפירושים שנכתבו על ידי מפרשי התורה, החל ממדרשי חז"ל, ראשונים, אחרונים ועד גדולי ימינו.

- ✓ פריצת דרך בלימוד פרשת השבוע.
- ✓ מעשיר ומרומם את שולחן השבת.
- ✓ אינדקס יעיל ונוח למפרשי התורה.
- ✓ אפקטיבי להכנת שיעורים, דרשות ומאמרים.

פתאום כולם שו"תפים בשולחן השבת!

הופיע כרך חדש! שמות א'

'תורתך שאלתי': הסדרה שתעשיר ותרומם את שולחן השבת שלכם! לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

מאת המחבר: הרב חגי ולוסקי מורה / מגיד שיעור / מרצה כלי הנחייה שלך להכנת שיעורים, דרשות ומאמרים. פריצת דרך בלימוד פרשיות התורה!

הזמינו עכשיו והמשלוח בדרך אליכם: shaalti.co.il / office@shaalti.co.il / 052-9453811 / 058-3213811

עוד סדרה ממכנימה מביית: אחת, שאלתי

